

SILNIČNÍ PROVOZ

STOPADESÁTIKILOMETROVÁ RYCHLOST NA DÁLNICI?

Dne 29. dubna 2015 Poslanecká sněmovna schválila návrh novely zákona o silničním provozu, jež souvisí s problematikou kategorizace pozemních komunikací, zejména dálnic. V této souvislosti byly schváleny též změny týkající se § 18 zákona o silničním provozu, v němž je upravena rychlost jízdy na pozemních komunikacích.

Poslanecká sněmovna schválila usnesení, na jehož základě Ministerstvo dopravy bude moci na vybraných úsecích dálnic zvýšit dosavadní rychlostní limit až na 150 km/h; podmínkou je i souhlas Ministerstva vnitra.

Možnost zvýšit dovolenou rychlost na dálnicích navrhla část poslanců hospodářského výboru k právě projednávanému návrhu o zvýšení rychlosti na vybraných úsecích silnic první třídy. Jde o předem neprodiskutovaný návrh, proti němuž existuje celá řada negativních argumentů.

Co ale poslanci vlastně věcně schválili? (*K tomu, aby změna zákona začala platit, musí ji ještě schválit Senát a podepsat prezident republiky.*) Věcně se jedná o tyto změny:

- + na dálnicích mimo obec bude i nadále obecně platit nejvyšší dovolená rychlost 130 km/h,
- + pouze tam, kde to nezbytně vyžaduje bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích nebo jiný důležitý veřejný zájem (§ 78 odst. 2), lze místní nebo přechodnou úpravou (zejména dopravní značkou) tuto nejvyšší dovolenou rychlost zvýšit až o 20 km/h, tj. na nejvýše 150 km/h,
- + ke stanovení vyšší rychlosti na dálnicích by bylo příslušné Ministerstvo dopravy po vyjádření Ministerstva vnitra,
- + stanovení by probíhalo formou tzv. opatření obecné povahy podle správního řádu, které je soudně přezkoumatelné ve správním soudnictví.

Asi jen těžko se najde situace, kdy by vyšší rychlost byla nezbytně vyžadována bezpečností a plynulostí provozu na pozemních komunikacích nebo jiným důležitým veřejným zájmem (§ 78 odst. 2). Jinými slovy by takové zvýšení rychlosti bylo téměř vždy v rozporu s § 78 odst. 2 zákona o silničním provozu, který zní: *(2) Dopravní značky, světelné a akustické signály, dopravní zařízení a zařízení pro provozní informace se smějí užívat jen v takovém rozsahu a takovým způsobem, jak to nezbytně vyžaduje bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích nebo jiný důležitý veřejný zájem.*

Dálnice a silnice pro motorová vozidla v České republice jsou konstruovány na rychlost vozidel do 130 až 140 km/h. Jde o poloměry zatáček, ale i o další parametry těchto komunikací. Např. při vyšších rychlostech není zaručeno, že za vrcholem stoupání bude dostatek místa pro zastavení před nenadálou překážkou, jakou může být porouchané nebo havarované vozidlo apod. Zábrazdná vzdálenost při vyšších rychlostech může být delší, než kam řidič při vyjetí na horizont dohlédne.

Kvalita pozemních komunikací včetně dálnic většinou neodpovídá ani současným rychlostním limitům.

Ve většině států Evropy platí nejvyšší dovolená rychlost 130, respektive 120 km/h, v řadě států je i nižší. To odpovídá i doporučení příslušných evropských orgánů, působících v oblasti bezpečnosti silničního provozu.

Tím, že nedošlo ke zvýšení nejvyšší dovolené rychlosti nákladních vozidel nad 3,5 tuny z 80 km/h na např. 90 km/h (což by odpovídalo i nastavení omezovačů rychlosti v kamionech), rozevřely by se nůžky mezi nejvyššími dovolenými rychlostmi na už velmi významných 60 km/h, což jistě není v souladu s požadavkem bezpečnosti silničního provozu; není-li zvýšení rychlosti pro osobní auta provázeno odpovídajícím zrychlením kamionů aspoň na 90 km/h, může se jednat o hazard (např. na Slovensku platí pro kamiony na dálnici limit právě zmíněných 90 km/h, což odpovídá i technickému omezení jejich rychlosti, a současně nikdo nesmí na dálnici jet méně než 80 km/h, což ale česká úprava nevyžaduje).

(Viz § 35 odst. 1 zákona o silničním provozu: „Na dálnici je dovolen jen provoz motorových vozidel a jízdních souprav, jejichž nejvyšší dovolená rychlost není nižší než 80 km.h⁻¹.“ Jinými slovy tedy český zákon nestanoví povinnost jet na dálnici nejméně 80 km/h, ale pouze vyžaduje, aby vozidlo této rychlosti bylo schopno dosáhnout, byť ve skutečnosti může jet pomaleji.)

Obecně platí, že čím vyšší rychlost, tím více nehod a vyšší ztráty na životech. To je logické, ale i podložené praxí v řadě evropských zemí i u nás.

Neobstojí ani argument, že současné rychlostní limity jsou pro nová, moderní a silná vozidla nízké. Průměrné stáří vozidel je u nás stále velmi vysoké, u osobních automobilů je to 14,5 roku

Pro mnohé řidiče to bude signál, že na dálnicích se jezdí vyšší rychlostí a budou jezdit vyšší rychlostí i na úsecích, pro které bude nadále platit dosavadní rychlostní limit.

Zvýšení rychlostního limitu nepřinese prakticky žádnou časovou úsporu. Např. na 90km trase (např. Praha – Plzeň) by časový rozdíl mezi jízdou rychlostí 130 km/h a jízdou rychlostí 150 km/h činil 5,4 minuty.

Celkově lze konstatovat, že v zájmu zdraví a životů motoristů nelze souhlasit s návrhy na zvýšení nejvyšších dovolených rychlostí na pozemních komunikacích.

Zpracoval: Ing. Václav Špička